

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Hemställan

1 (4)

2017-04-24

511-3162-17

Havs och Vattenmyndigheten
Box 11930
404 39 Göteborg

Begäran om inrättande av fiskeregleringar i de marina skyddade utsjöområdena Fladen, Lilla Middelgrund, Morups bank, Nidingen, Stora Middelgrund och Röde bank i Kattegatt

Länsstyrelsen i Hallands län hemställer om Havs- och Vattenmyndighetens initiativ till fiskeregleringar i de marina skyddade områdena Fladen, Lilla Middelgrund, Morups bank, Nidingen, Stora Middelgrund och Röde bank i Kattegatt enligt nedanstående förslag.

- Trålningsförbud inom områdena Fladen, Lilla Middelgrund, Morups bank, Nidingen, Stora Middelgrund och Röde bank med buffertzona om 120 m runt områdena enligt bifogade kartor
- Nätfiskeförbud inom områdena Fladen, Lilla Middelgrund, Morups bank, Nidingen, Stora Middelgrund och Röde bank enligt bifogade kartor
- Helt fiskefria zoner i delar av områdena Fladen, Lilla Middelgrund, Stora Middelgrund och Röde bank enligt bifogade kartor

Bakgrund

Områdena Fladen, Lilla Middelgrund, Morups bank, Stora Middelgrund och Röde bank ingår i tre nätverk av skyddade områden (Natura 2000, HELCOM och OSPAR). Nidingen ingår i nätverket av skyddade Natura 2000 områden och är naturreservat.

Länsstyrelsen är ansvarig myndighet för att målsättningen för de skyddade områdena uppfylls samt att ta fram bevarandeplaner/förvaltningsplaner för områdena. Därtill har Länsstyrelsen ett särskilt regeringsuppdrag att vidta bevarandeåtgärder i de skyddade områdena. Vidare är Sverige anmält till EU-kommissionen för att ännu inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att skydda områdena Fladen och Lilla Middelgrund.

Förutsättningarna för att reglera fiske enligt miljöbalken eller fiskelagen har sedan lång tid varit föremål för diskussioner. Åtminstone i utsjön där andra länder kan ha fiskerättigheter har diskussionen landat i att man bör använda fiskerilagstiftningen i första hand, för att genomföra bevarandeåtgärder som rör fiske.

Vidtagandet av föreliggande fiskeregleringar i områdena är en viktig bevarandeåtgärd för att säkerställa att områdena är långsiktigt skyddade så att

områdenas naturvärden kan bevaras och utvecklas. Vidare är åtgärderna ett viktigt steg i arbetet med havsmiljödirektivets åtgärdsprogram och rör bl a deskriptorerna: havsbottens integritet, marina näringsvävar och biologisk mångfald.

Behov av regleringar i områdena

Trålning förekommer i delar av områdena och har fysisk kontakt med botten (bottentrålning) eller riskerar att ha fysisk kontakt med botten (pelagisk trålning) vilket innebär en fysisk påverkan på botten och bottenfaunan. För att nå målsättningen att bottenarna har en naturlig topografi, sedimentstruktur och kan hysa välutvecklade bottenfaunasamhällen behöver trålning förbjudas. Trålning medför även: ett stort uttag av fisk, risk för spökfiske av förlorade trålar, att arter skadas fysiskt och bifångster av arter som stor kammussla, olika tagghudingar, sjöpennor med flera arter. För att nå målsättningen att artsammansättningen och storleksfördelningen hos fisk och andra organismer är naturlig behöver trålning förbjudas. En buffertzona om 120 m behöver inrättas runt områdena. Utformningen av buffertzoner följer anvisning från ICES om att anlägga en buffertzona med 3 x djupet. Medeldjupet runt områdena är ca 40 m. Ett undantag har gjorts i den sydligaste delen av Lilla Middelgrunds Natura 2000-område där buffertzonen har utgått och en mindre del av det sydvästra hörnet ej innefattas av trålningsförbudet. Detta för att inte förhindra trålning som bedrivs i ett längre stråk precis syd om gränsen av Lilla Middelgrund och som har en kortare passage inom området i det sydvästra hörnet.

Inom områdena förekommer även nätfiske. För att nå målsättningen att sjöfågel och marina däggdjur som tumlare och säl kan utöva sina naturliga beteenden och ha en naturligt god tillgång på föda behöver nätfiske förbjudas. Tumlare och säl ska kunna simma fritt utan att riskera att fastna i fiskeredskap eller skrämmas bort. Sjöfågel ska kunna dyka för att söka föda utan att riskera att fastna i fiskeredskap. Vidare medför nätfiske ett stort uttag av fisk och risk för spökfiske av förlorade nät.

Totalt tre stora fiskefria zoner inrättas och fördelas inom de större skyddade områdena Fladen, Lilla Middelgrund, Stora Middelgrund och Röde bank. Syftet är bland annat att gynna en naturlig artsammansättning och storleksfördelning med stora individer av bland annat rovfiskar i områdena på lång sikt då dessa toppredatorer har en viktig roll/betydelse i ekosystemets struktur och funktion. Zonerna innefattar alla naturtyper inom respektive område. En avvägning av placeringen av de helt fiskefria områdena har gjorts för att inte begränsa tillgången till de viktigaste sportfiskeplatserna.

Dialogmöten

Vid två tillfällen, 13 maj och 16 december 2016, har gemensamma dialogmöten

2017-04-24

511-3162-17

hållits i Havs och Vattenmyndighetens regi i Göteborg med Havs och Vattenmyndigheten, SLU aqua, Länsstyrelsen, yrkesfisket, naturvårdsorganisationer och sportfisket.

Länsstyrelsen har under 2017 haft dialogmöten med Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation (HKPO), Naturskyddsföreningen, Greenpeace, Sportfiskarna och Lars Bengtsson (Fladenbåtarna) enligt nedanstående tabell.

Datum	Dialogmöte med:	Övriga deltagare
170210	HKPO	HaV, SLU
170222	Naturskyddsföreningen och Greenpeace	HaV
170302	Sportfiskarna	HaV
170310	Lars Bengtsson (Fladenbåtarna)	

Även skriftliga synpunkter har inkommit från Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation (HKPO), Sportfiskarna, Naturskyddsföreningen och Världsnaturfonden.

Länsstyrelsen överlämnar härmed hemställan om fiskeregleringar i de aktuella områdena till Havs och Vattenmyndigheten för vidare behandling. Bl a behöver det skickas ut på remiss.

Beslut i detta ärende har fattats av naturvårdsdirektör Henrik Martinsson. Marinbiolog Bo Gustafsson har varit föredragande. I handläggningen av ärendet har även fiskerikonsulent Erika Axelsson och naturvårdshandläggare Christian Harlos deltagit.

Henrik Martinsson
naturvårdsdirektör

Bo Gustafsson
marinbiolog

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga

- 1 Kartor
- 2 Skriftliga synpunkter

Kopia

Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation, info@hkpo.se

Sveriges Fiskares Riksförbund, Fiskets Hus, Fiskhamnsgatan 33, 414 58

Göteborg

Sportfiskarna, goteborg@sportfiskarna.se

Fladenbåtarna, lars.bengtsson@fladen.se

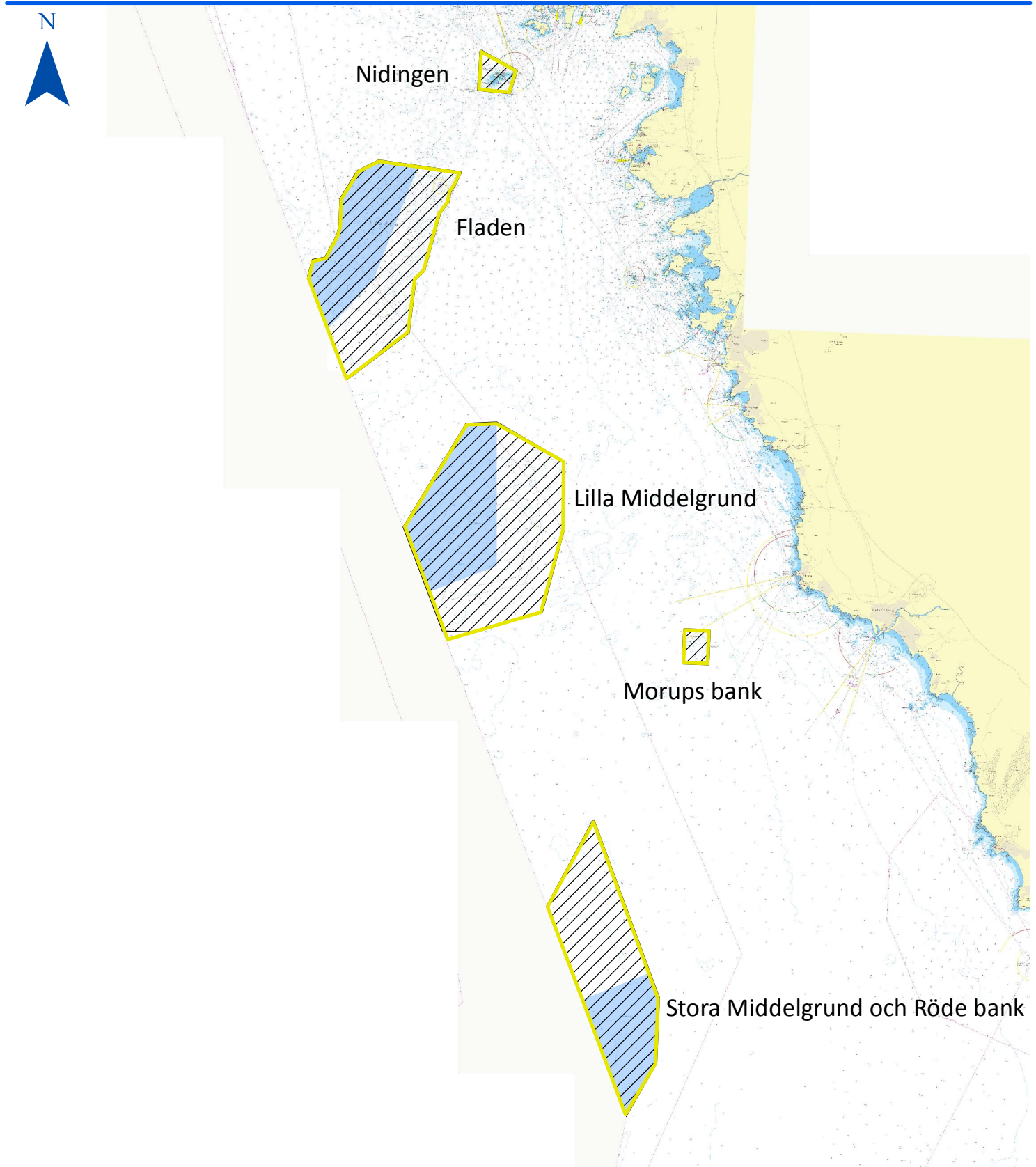
Greenpeace Norden, info.se@greenpeace.org

Världsnaturfonden WWF, info@wwf.se

Svenska Naturskyddsföreningen, Ellen.Bruno@naturskyddsforeningen.se

OCEANA, baltic@oceana.org

Coalition Clean Baltic (CCB), secretariat@ccb.se

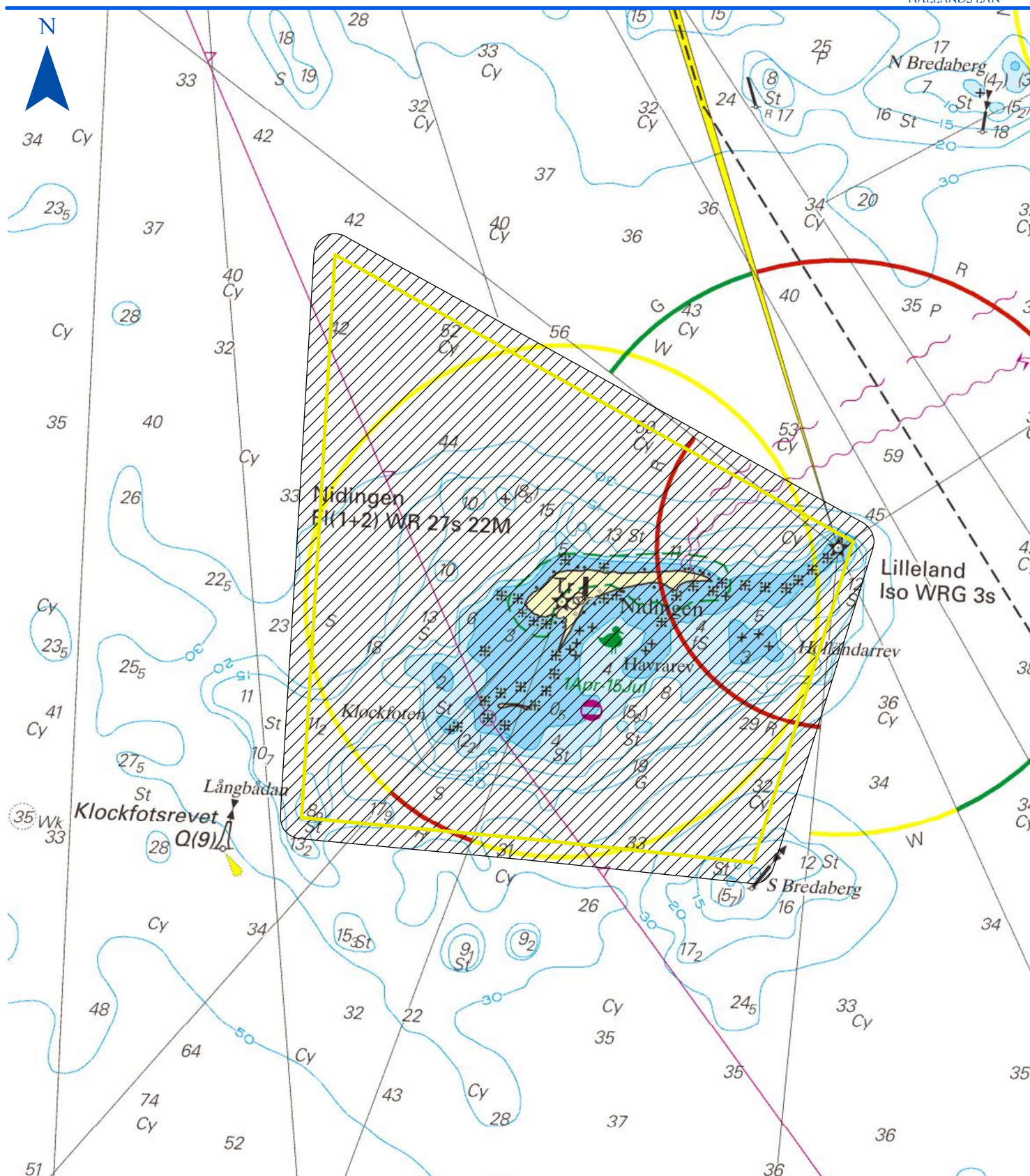

Hallands län

Skala (A4):1:450 000

Teckenförklaring

- Nätfiskeförbud
- Trälningsförbud
- Fiskefri zon

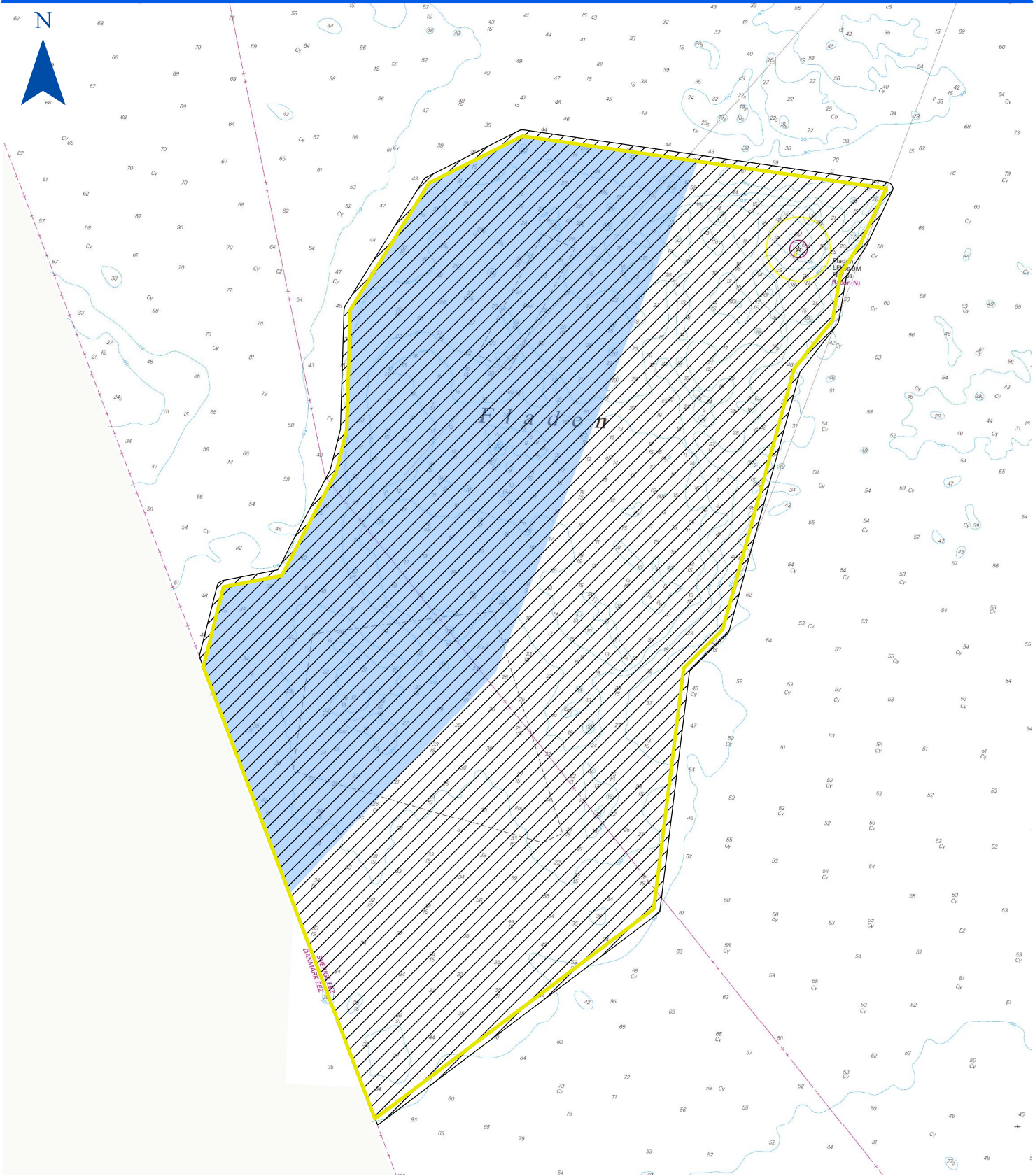
Hallands län

Skala (A4):1:30 000

Teckenförklaring

Nätfiskeförbud

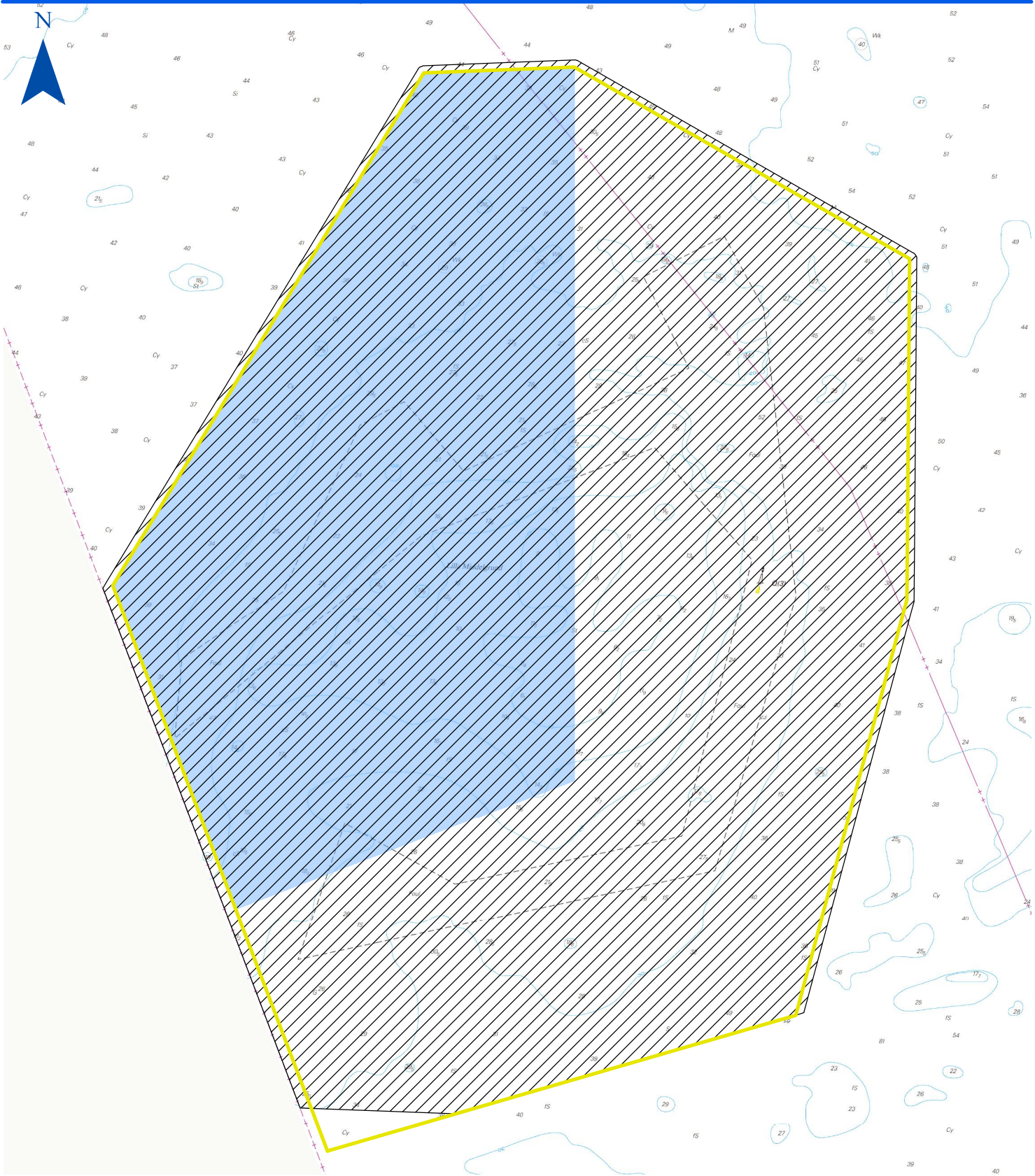
Trälningsförbud

Hallands län
Skala (A4):1:100 000

Teckenförklaring

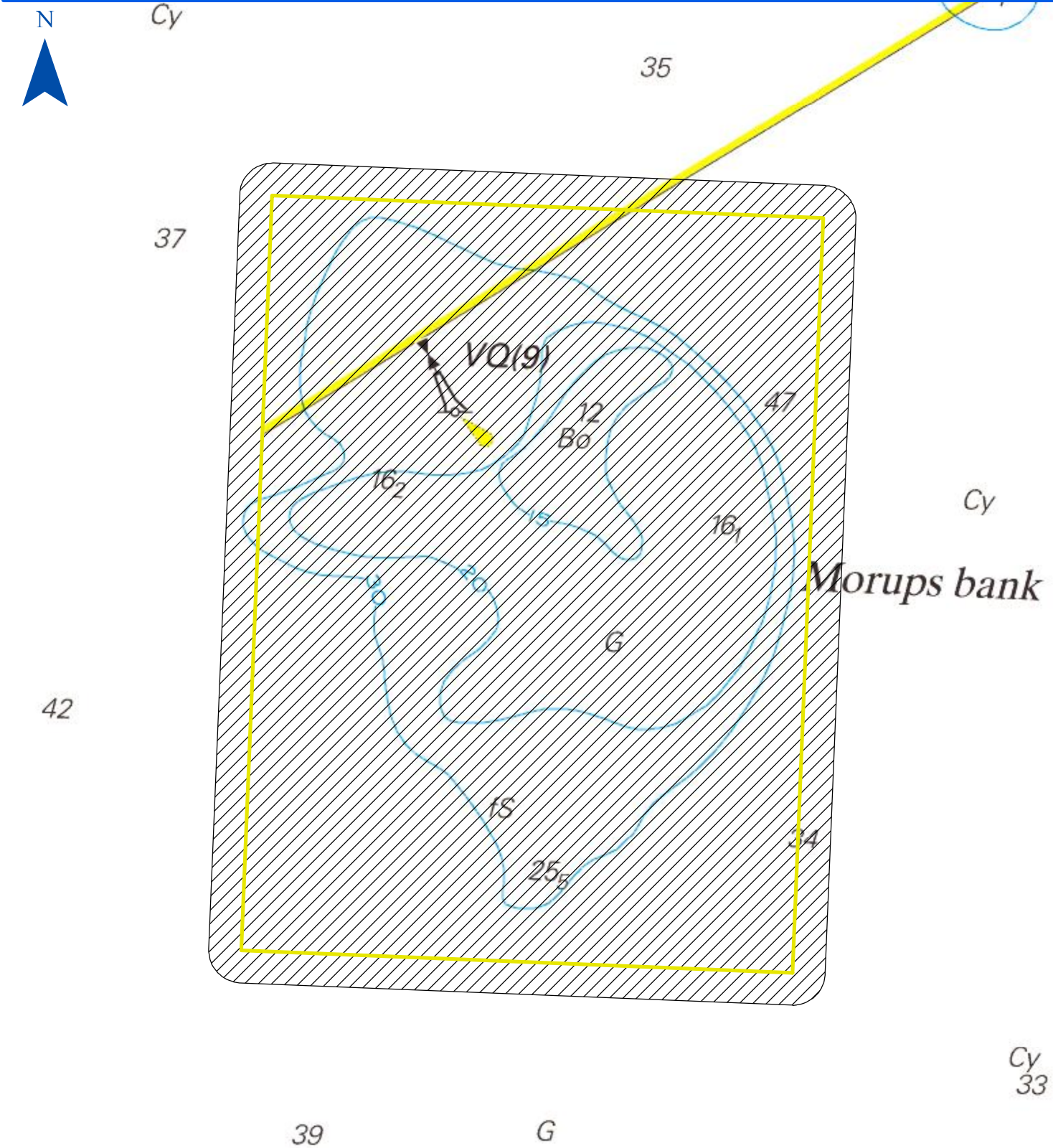
- Nätfiskeförbud
- Trälningsförbud
- Fiskefri zon

Hallands län
Skala (A4):1:90 000

Teckenförklaring

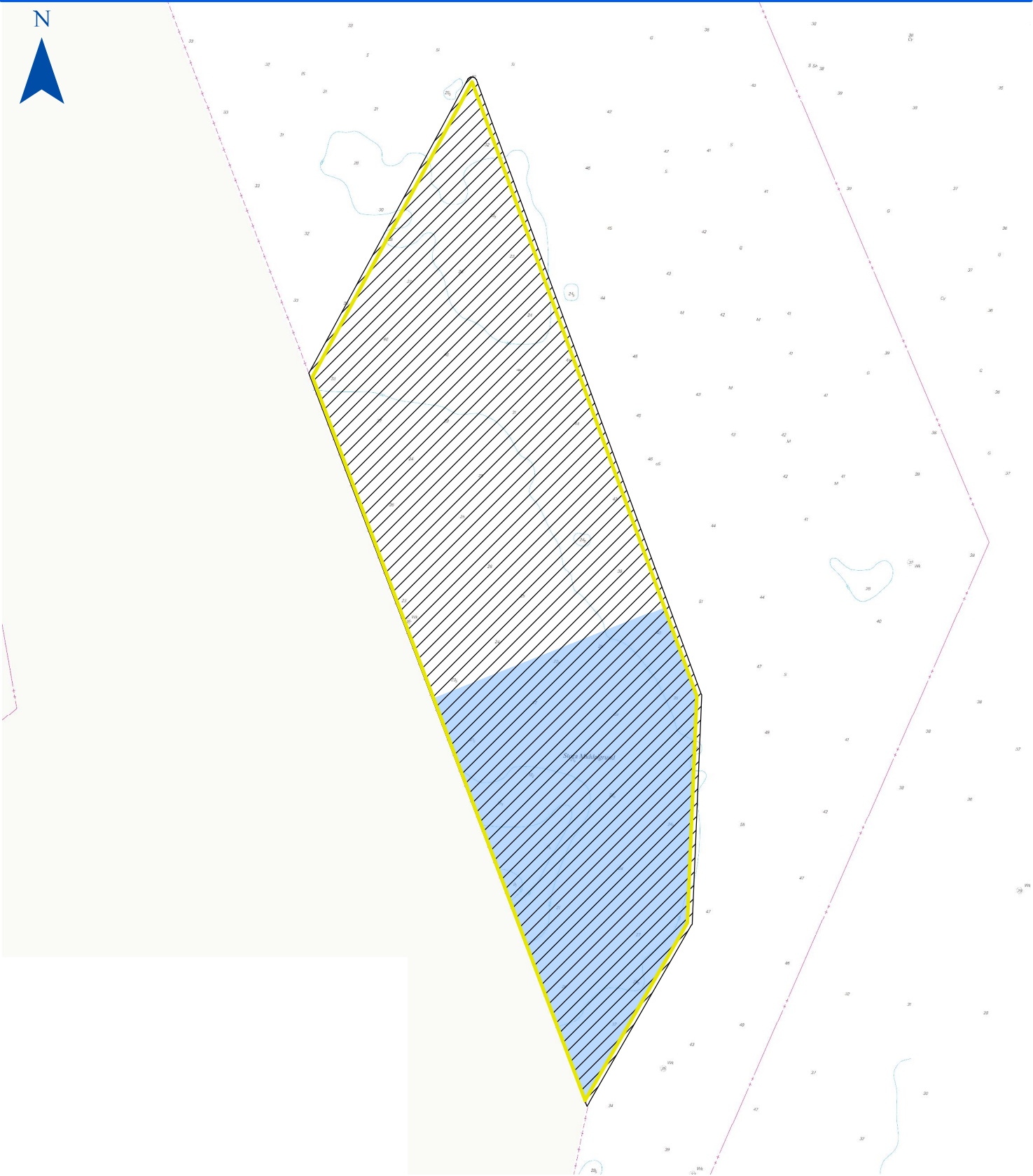
- Nätfiskeförbud
- Trälningsförbud
- Fiskefri zon

Hallands län
Skala (A4):1:20 000

- Teckenförklaring
- Nätfiskeförbud
 - Trälningsförbud

Stora Middelgrund och Röde bank

Hallands län
Skala (A4):1:130 000

Teckenförklaring

- Nätfiskeförbud
- Trälningsförbud
- Fiskefri zon

Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation

Sverige ek. för.

hkpo.se

Mastvägen 6, 43274 Träslövsläge – Telefon +46(0)340 372 50 – info@hkpo.se

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930
404 39 Göteborg

Synpunkter angående förslag om restriktioner för fisket i Natura 2000-områdena Nidingen, Fladen, Lilla Middelgrund, Stora Middelgrund, Röde Bank och Morups Bank

Havs- och Kustfiskarnas PO önskar härmed lämna följande synpunkter med anledning av vad som framfördes och diskuterades på samrådsmöte den 13 maj om de marina skyddade områdena i Kattegatt.

HKPO har i remissvaret till länsstyrelsen Halland angående utvidgningen av Natura 2000-områdena Balgö och Fladen beskrivit en stor del av svårigheterna för garnfisket och bottentrålfisket. Mycket av argumentationen gäller också för områdena i rubriken. Vi upprepar därför inte dessa synpunkter utan bifogar istället vårt remissvar.

När det gäller övriga områden har vi en önskan om att ändra på vissa gränsdragningar. Det är inga större justeringar som det handlar om, men de är desto viktigare. Den här frågan finns det behov av att ytterligare diskutera med HaV och länsstyrelsen Halland om. En ingrediens i en lösning kan möjligen vara att särskilja vilket trålredskap som används i fisket och som begränsar en tillgång beroende av skivor/rullar på trålarna.

Havs- och Kustfiskarnas PO kan acceptera begränsningar för bottentrålning i rubricerade Natura 2000-områden om en överenskommelse kan nås om för fisket viktiga justeringar. Våra fiskare har självmant valt att avstå från trålredskap som kan användas på hårdbottnarna. Fiske med garn vill vi ha kvar i den utsträckning som gäller idag, det finns lösningar till skydd för tumlare som SLU förordar, ”pingers”.

Det har framförts yrkande från WWF och Naturskyddsföreningen om att stoppa allt fiske, också med burar och krok. En sådan åtgärd skulle bli förödande för fritidsfisket, fisketurismen och därmed också för de många företag som lever av besöksnäringen, samt effektivt slå ihjäl de sista resterna av ett småskaligt yrkesfiske i Halland.

Träslövsläge den 6 juni 2016

Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation

Tommy Lang
Ordförande

Bilaga: HKPO remissvar till länsstyrelsen Halland (511-6303-15)

Efter referensgruppmeeting/dialogforum om marint skydd den 13 maj - skriftliga synpunkter på fiskereglering i de marina skyddade områdena i Hallands län

Synpunkterna gäller områdena Fladen, Nidingen, Lilla Middelgrund, Stora Middelgrund, Röde bank och Morups bank.

Åtgärderna som Hallands länsstyrelse har i åtanke är att förbjuda bottentrålning och nätfiske i hela området men tillåta bur- och krokfiske samt sportfiske. Detta för att främst skydda bottenhabitat samt sjöfågel och tumlare som finns i området.

WWF och Naturskyddsföreningen vill här betona hur viktigt det är att se på hela ekosystemets funktion när man tittar på åtgärder i marint skyddade områden. Även om bottentrålning givetvis är den fiskemetod som mest direkt och påtagligt påverkar bottenhabitatet så är också sammansättningen och mängden fisk i området viktigt för hela ekosystemets funktion. Det finns många vetenskapliga studier som pekar på hur djuren på botten samverkar med djuren i de fria vattenmassorna och hur de påverkar varandra både top-down och bottom – up. Att det finns tillräckligt med stor rovfisk påverkar tex mängden mindre fiskar som i sin tur påverkar mängden betare. I en äkta ekosystembaserad förvaltning bör dessa kunskaper integreras och tas hänsyn till. Kattegatt är idag i grunden ett förändrat ekosystem där många av de sturkurbildande arterna, tex haplops, musslor och sjöpennor, minskat dramatiskt i antal de senaste 50 åren. Det är kanske inte möjligt att helt få tillbaka dessa värden men det finns sannerligen ett stort behov av att försöka återskapa en del av dem genom att skapa refuger i ekosystemet där dessa arter kan återhämta sig. Sådana refuger bör i möjligaste mån skyddas från all mänsklig påverkan. Först då kan de förväntas bidra till att också omgivande vattenområden får en högre biologisk mångfald och mer fisk. Vilket i sin tur gynnar yrkesfisket.

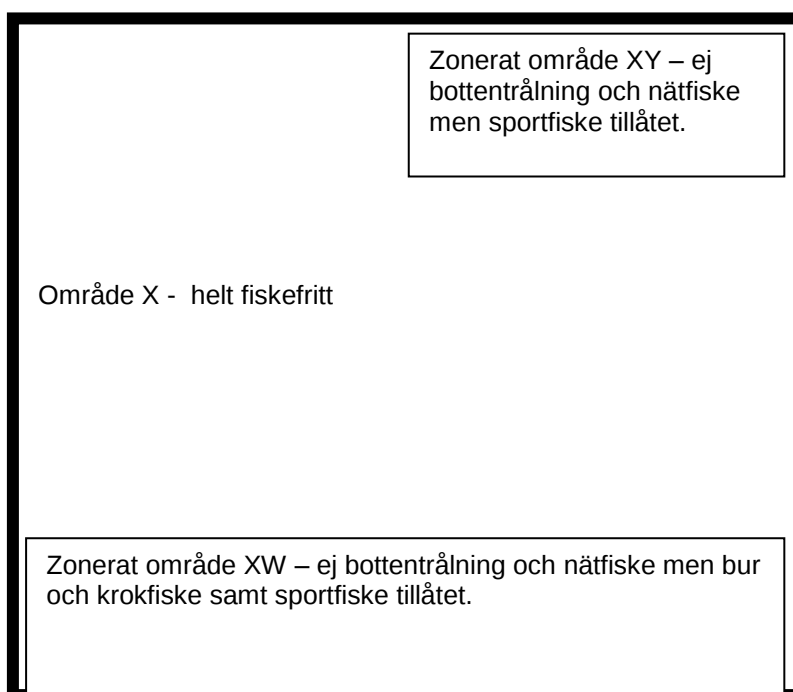
WWF och Naturskyddsföreningen ber nu Hallands länsstyrelse samt Havs och vattenmyndigheten att på riktigt använda sig av en ekosystembaserad förvaltning och se på hela ekosystemet. För att erbjuda ett verkligt skydd för dessa områden föreslår vi som utgångspunkt att de stängs helt för allt fiske. Ibland är konflikterna mellan olika nyttjare av fisk stora och då kan förvaltande myndigheter givetvis behöva ta särskild hänsyn till detta, men i de aktuella områdena är i alla fall det svenska yrkesfisket sedan länge sparsamt. Vad gäller sportfisket så är ett inneboende problem att sportfiskare ofta specifikt jagar de största och ekologiskt mest värdefulla

individerna. Det behövs klargöras om detta också är fallet i dessa områden och förvaltningen bör i så fall ta höjd för detta.

Om det finns delområden inom områdena som framöver kommer att identifieras som väldigt viktiga för det småskaliga bur- och/eller krokfisket och/eller fritidsfisket så kan våra organisationer som kompromiss tänka oss att:

- Samtliga områden som helhet skyddas mot allt fiske, vindkraft etc

I ett eller flera zonerade mindre områden tillåta ett visst fiske, tex sportfiske, småskaligt bur och eller krokfiske. Se exempel nedan:

Stockholm 2 juni 2016

Ellen Bruno, Naturskyddsföreningen,

Inger Näslund, Världsnaturfonden WWF

Synpunkter till Länsstyrelsen i Hallands län gällande fiskereglering på utsjöområden i Kattegatt.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Hallands län arbetar med att införa fiskeregleringar i halländska marina skyddade områden. Förslaget ska överlämnas till Havs- och vattenmyndigheten under våren 2017 för vidare hantering.

Under samrådsmötet i december 2016 presenterades förslag på att förbjuda nät- och trålfiske på flertalet utsjöbankar i Kattegatt, bland annat Fladen, Stora Middelgrund och Lilla Middelgrund. Dessa utsjöbankar är också Natura2000-områden, vars gränser också skulle utgöra avgränsningen för fiskeregleringen. Efter att länsstyrelsen i februari 2017 haft ett möte med representanter från miljöorganisationer (ej Sportfiskarna) presenterades ett nytt förslag på fiskereglering, där delområden inom flertalet Natura2000-områden gjordes helt fiskefria.

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund (Sportfiskarna) önskar lämna följande synpunkter.

Sportfiskarna vill tacka för god dialog med länsstyrelsen i frågan och poängterar att vi inte är emot att särskilt viktiga områden stängs helt för fiske. Det kan finnas flertalet motiv för detta, bland annat skydd av särskilt höga naturvärden (koraller, bubbelrev) eller att området är av särskild vikt för fiskreproduktion.

Värdet av fiskefria områdens positiva inverkan på fiskbeståndens återhämtning är väldokumenterad och kan hittas närmast i södra Kattegatt, men också i exempelvis Vättern. Sportfiskarna vill samtidigt understryka att den avgörande frågan vid reglering av eller skydd mot fiske ska vara metodens och redskapstypers faktiska påverkan på utpekade värden. Sportfiske får anses vara den mest skonsamma fiskemetoden – redskap och metoder är fångstselektiva och skonsamma för den omgivande miljön och sportfisket ställer främst kvalitativa anspråk på resurserna.

För Natura2000-områdena i Kattegatt finns, enligt vad Sportfiskarna erfar, inte samma mängd inventeringar som för utsjöområdet Bratten i Skagerrak. För Fladen finns inventeringar som visar på förekomst av bubbelrev och misstankar om förekomsten av bubbelrev finns i nuläget även för Stora Middelgrund. Förbundet står bakom att områden med dokumenterad förekomst av bubbelrev helt stängs för alla typer av fiske. För övriga områden är förbundet mer tveksamt och vill ifrågasätta motiven för att införa fiskefria områden i samtliga Natura2000-områden. Länsstyrelsens motiv med en skyddsgradient enligt Natura2000-begreppet "struktur och funktion" för att skydda toppredatorernas roll låter givetvis bra. Ett slutligt mål att skydda stor rovfisk är något som förbundet står bakom, och även jobbar för i andra sammanhang. Vår våtmarksrestaurering längs ostkusten för att stärka inte minst gäddbestånden är mycket omfattande och återkomsten av starka rovfiskbestånd är avgörande för vårt arbete med att få tillbaka friska kustekosystem, men en bättre inventering gällande sportfiskets påverkan och

fångstuttag i de aktuella områdena hade inneburit en bättre motivbild. Undantaget de för fysisk påverkan särskilt sårbara bubbelreven med sin omgivande höga biologiska diversitet så måste samtliga av de utpekade naturvärdena – tumlare, djupa mjukbottenar, sjöfågel, knubbsäl, sublittorala sandbankar och rev (block eller hårbotten) – i sammanhanget anses vara mer eller mindre opåverkade av sportfiskets metoder. Vi ber därför länsstyrelsen att särskilt överväga nyttan av att införa totalstängda områden i samtliga föreslagna fall. Om länsstyrelsen anser att de har tillräckligt med underlag för att anta att påverkan från sportfisket är så pass stor att skyddsmotivet (toppredatorernas roll) uppfylls är Sportfiskarna nöjda.

Sportfiskarna vill poängtera att det måste finnas en tydlighet i arbetet med att skydda den biologiska mångfalden. Havs- och vattenmyndighetens vägledning för fiskereglering i marina skyddade områden (referens 1) är därför ett stort steg i den riktningen. Vägledningen är tänkt att vara ett stöd för länsstyrelserna och kommunerna vid arbete med marint områdesskydd och ge tydliga riktlinjer för hur myndigheterna bör arbeta för att minska negativ påverkan från fiske i värdefulla miljöer. En stor brist i det underlaget är dock att vägledningen hanterar begreppet "fiske" i alldeles för generella termer. En viktig del av hela vägledningen borde vara att redogöra för olika fiskemetoders påverkan, och sportfisket finns knappt nämnt.

I december 2016 släppte däremot EU:s vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommitté för fiskerinäringen (STECF) rapporten *Joint Recommendation for*

Natura 2000 sites under CFP Article 11, STECF-16-24 (referens 2). I rapporten utvärderas Danmarks arbete med fiskeregleringar i sju Natura2000-områden. Områdena ligger både innanför och utanför 12 nm från kusten, alltså gränsen mellan territorialvattnet och ekonomisk zon. I samtliga sju områden föreslås förbud mot fiske med redskap med tydlig fysisk påverkan på botten – bottentrål, skrapor och snurrevad. För tre av områdena, där bubbelrev dokumenterats, föreslås ett stärkt skydd med begränsningar som även gäller pelagisk trål, nätfiske, burar och fiske med lina inklusive sportfiske. För övriga revstrukturer vidtas inga åtgärder för att begränsa sportfiske. STECF fastslår att skyddet av reven med en buffertzona runt reven som motsvarar minst 6 ggr medelvattendjupet ligger i linje med Internationella Havsforskningsrådet (ICES) rekommendation i frågan. I en mailkonversation (referens 3) mellan det danska sportfiskeförbundet och Danmarks Miljø- og Fødevareministerie bekräftas att Danmark avser att skydda revstrukturer genom bland annat trålförbud, och bubbelrev särskilt genom att göra områden runt utpekade bubbelrev till helt fiskefria områden. Sportfiskarnas europeiska organisation, European Anglers Alliance (EAA) med kontor i Bryssel, är också av den bestämda uppfattningen att förekomsten av bubbelrev motiverar en total stängning i ett område runt dessa känsliga strukturer, medan det i övrigt måste finnas särskilda skäl för att automatiskt förbjuda allt fiske inom ett Natura2000-område. Sportfiskarna vill att länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten tar detta i särskilt beaktande.

Utöver ovanstående har följande synpunkter samlats in efter samtal med sportfiskare som fiskar mycket i Kattegatt:

- **Nidingen**

Få synpunkter från sportfiskare på en reglering i detta område, samtidigt som nyttan med att freda sportfisket i ett så litet område kan ifrågasättas.

- **Fladen**

Stort skyddsvärde på de dokumenterade bubbelreven och inga synpunkter på en sådan reglering. I den sydvästra delen av det totalfredade området, på kanterna ut mot något djupare vatten, finns några intressanta toppar och djupbranter som frekventeras både av yrkesfiskare (främst makrillfiske tidigt under säsongen), turbotsskeppare och sportfiskare. På grund av dålig upplösning på länsstyrelsens kartunderlag är det svårt att avgöra exakt hur ett helstängt område skulle hamna i förhållande till dessa positioner.

- **Lilla Middelgrund**

De mest intressanta områdena ligger runt farledsbojen. Bojar och liknande navigationspunkter tjänar en viktig roll som samlingspunkt för sportfiskare och det är därför bra att välkända fiskeplatser, likt farledsbojen i detta fall, inte hamnar inom ett fiskefritt område om inte särskilda skäl föreligger.

- **Morups bank**

Sedan de kustnära bestånden fiskats ut genom decennier av överfiske är det för en sportfiskare ofta långt ut till fiskeplatser. Morups bank är

välbesökt av sportfiskare då det är ett relativt kustnära grundområde.

Samtliga tillfrågade sportfiskare anser att det hade varit särskilt olyckligt med ett fiskefritt område på Morups bank.

- **Stora Middelgrund och Röde bank**

Inga särskilda synpunkter på nu föreliggande förslag.

För Sportfiskarna,

Markus Lundgren

Fiskevårdschef

Referenser

1) Havs- och vattenmyndighetens rapport 2013:13, version 2

2) https://stecf.jrc.ec.europa.eu/documents/43805/55543/2016-12_STECF+16-24+-+JR+for+Natura+2000+sites+under+CFP+art.11_JRCxxx.pdf

3) Mailkontakt mellan Danmarks Sportsfiskerforbund och Pernille Birkenborg Jensen, Miljø- og Fødevareministeriet, 2017-03-15.